



ლიცენზირებული საშუაში

საშურის მუნიციპალიტეტის ბაზეთ „საშურის მოამბის“ ღამათეკა
№8, 28 აბვისტო, ორშაბათი, 2023 წელი

მეწერის სამარხი!!!

შემიკრთა მზე და... შემიკრთა მზე და...
ზეცამ ფარდები დაუშვა თალხი!
დაძიძგნა მინა! – საქალამნედ ვით გამოდგება?!
მთა მთას მოსწყვიტა... დაიტანა სახლები, ხალხით...
სულისშემძვრელი, ისმის მთიდან მოთქმა-გოდება!
როდემდე მსხვერპლი და უმიზნო კვდომა სიცოცხლის
და ამოუცნობ სულთან ერთად საფლავში წოლა?!
როდემდე?!. ცაზე სულთა ჩუმი, უტყვი მიმოსვლის,
ოდეს შეწყდება, დამთავრდება როდის ეს ბრძოლა?!
შემიკრთა მზე და გაიცრიცა კვლავინდებურად! –
რა დამთხვევაა, – სიმბოლური (?) ომი... სტიქია ...
ცრემლი და გლოვა თითქოს გახდა, ვითარც ჩვეული...
ვგრძნობ, რომ ცხოვრება ზღაპარია... უფრო მითია!
ნუ დამიძიძგნით მინას – ქალამანს!
ნულარ შემაჩვევთ ტყეებს ნახანძრალს,
ოკეანეებს ნუ მომიწამლავთ!
შორს სამყაროსგან ხელი მავანთა!..

მაკო მაჭარაშვილი



ჩ ა ნ ა ნ ე რ ე ბ ი



ჩხეული ციპულაშვილი

ჩვენ და სხვისი წისქვილი

დღეს, საქართველოში ყველა პოლიტიკოსობს. სადაც უნდა წახვიდეთ, ყველგან პოლიტიკური შინაარსის „მარგალიტები“ იფრქვევა! არ გამოვრიცხავ, რომ ჩემს ნაწერშიც იპოვოთ ასეთი „ძვირფასი მძივი“, რადგან მეც ნაწილი ვარ მრთელისა, რომელსაც საზოგადოება ჰქვია.

ორი თუ სამი წელი იქნებოდა გასული რუსეთ-საქართველოს (2008 წელი) ომის შემდეგ. ერთ-ერთ რაიონში ვიყავი საქმეზე და,

უკან დასაბრუნებლად, ავტობუსს ველოდებოდი მოსაცდელზე.

ყველაზე ჭარბი დრო ამ დროს აქვს ადამიანს და ცდილობს, როგორმე „მოკლას“ იგი. ხან აიყოლიებ საუბარში ვიღაცას, ხან სხვა აგიყოლიებს და ასე გადის დრო.

დროის გაყვანის სხვა ხერხიც არსებობს, მაგრამ ხშირად არ ამართლებს. აი, მაგალითად:

მიიღებ იერს, თითქოს მარტო ხარ შენს ფიქრებთან და არ გაინტერესებს სასაუბრო თემა. სინამდვილეში, გაფაციცებით ისმენ და გულში აანალიზებ ნათქვამს. ეს პოზიცია უფრო მომგებიანია, მაგრამ რად გინდა, ყოველთვის არ ამართლებს. ხშირია შემთხვევა, როცა ისეთ რამეს „დააზღერებენ“, იძულებული ხდები, „სამალავიდან“ გამოხვიდე. ე. ი. დაარღვიო „დუმილის პრეზუმფცია“ და ღიად ჩაერთო საუბარში.

ჰოდა, ავტობუსის მოსაცდელზე ყოფნისას, ერთმა ჭარმაგმა მოსაუბრემ მიიქცია ჩემი ყურადღება. ისიც ჩემსავით მგზავრი იყო და საკმაოდ ენაწყლიანი მოსაუბრე ჩანდა.

ვზივარ ჩემთვის და „შენილბულად“ ვისმენ მგზავრების საუბარს. ენაწყლიანმა მოსაუბრემ ჯერ ყოფითი პრობლემები განიხილა, შემდეგ სურსათის სიძვირეზე ჩამოაგდო სიტყვა; მეზობლური დავებიც არ დარჩენია ყურადღების მიღმა. შემდეგ ცოტა ხნით სხვასაც მოუსმინა და ისევ თვითონ ჩაიგდო ხელში საუბრის სადავე. ამჟამად, გლობალური პრობლემა წამოსწია. ამ ხნის მანძილზე ერთხელაც არ გამჩენია სურვილი საუბარში ჩარევისა, საუბრის თემის შეცვლამ კი, დამარწმუნა, რომ დიდხანს არ მომიწევდა უინტერესო მგზავრის როლში ყოფნა.

მგზავრს საუბრის საღერდელი აშლოდა. ყველა ბრუნვაში ახსენებდა იმ დროს, როცა სტუმრობდა „ჩვენს ჩრდილოელ ძმებს“ და, რომ ბილეთი, ჯერ კიდევ, ოცდაჩვიდმეტი მანეთი ღირდა. საუბრობდა ქართული ხილის, ციტრუსების თუ მინერალური წყლების სარფიან რეალიზებაზე; სამუშაო ადგილების მრავალფეროვნებაზე; სურსათ-სანოვაგის სიიაფზე; ნაკლებ მიგრაციაზე...

ვუსმენ მოსაუბრეს (ჯერ კიდევ შეუმჩნევლად) და ლამის არის, დავფიქრდე: იქნებ, მართლა, ტყუილად დაშალეს სსრ კავშირი და ხომ არ შევცდი, ასე რომ გამეხარდა მისი დაშლა-მეთქი!

ვიდრე მგზავრი ჩრდილოელი ქალებისა და სამხრეთელი მამაკაცების ტემპერამენტზე ჩამოაგდებდა საუბარს, კიდევ ვახერხებდი წყნარად ყოფნას; მაგრამ, როცა ხმას დაუნია და ამ ყბადაღებული თემის ირგვლივ აღფრთოვანება დაიწყო, „სამალავიდან“ გამოვედი და ჩავერიე:

– ბატონო ჩემო, – ვამბობ მოზომილი ხმით, – მინდა, ერთი უწყინარი შეკითხვა (კაი უწყინარია, მე და ჩემმა მზემ!) დაგისვათ,

თუ შეიძლება, – მივმართავ მგზავრს, მიამიტი სახით.

– თქვით, რა თქმა უნდა, შეიძლება.

– თქვენ რომ დროზე საუბრობთ, იყო თუ არა მაშინ მსოფლიო რუკაზე ჩვენი ქვეყანა – საქართველო?

შეცბა და, რომ იტყვიან, ბრინჯივით დაიბნა! ალბათ, არ მოელოდა ასეთ ჩამჭრელ შეკითხვას. ნირნამხდარმა შემომხედა და ნაილულულა:

– სსრ კავშირის რუკაზე რომ იყო, დანამდვილებით ვიცი, მსოფლიო რუკაზე იყო თუ არა, ვერ გეტყვით. შემდეგ თავი ორჭოფულად გადააქნია, თითქოს გამოსავალს ეძებო და ნათქვამს დაამატა: „იქნებოდა, ალბათ!“

„დაზღერებაც“ ამას ჰქვია! – ვამბობ გულში და სიმშვიდის შენარჩუნებას ვცდილობ.

– როგორ თუ იქნებოდა! ხომ ვსაუბრობთ მე და თქვენ ამ წუთში, ამ რაიონში, ჰოდა, ამავედროულად, როგორღა ვიქნებით, ვთქვათ: ხონში, თბილისში, ლაგოდეხში ან, თუნდაც, რომში?

– ვერანაირად ვერ ვიქნებით, – აღიარა, როგორც იქნა, საბჭოთა კავშირის ნოსტალგიით შეპყრობილმა მგზავრმა ჭეშმარიტება. თან, ისე შემომხედა, თითქოს ეთქვას: ამას ვის გადავეკიდო!

– აი, სწორედ, მანდა ვარ მეც, – ვაგრძელებ ჩემსას: სსრ კავშირის რუკაზე ყოფნა არ ნიშნავს, რომ დამოუკიდებელი ქვეყანა ვიყავით. შესაბამისად, ვერც მსოფლიო რუკაზე ვიქნებოდით, ცხადია.

– ახლა თუ ხართ მსოფლიო რუკაზე? – იკითხა მოსაუბრემ მწყრალად და ისე შემომხედა, საუბრის გაგრძელების გარეშეც ნათელი იყო, თუ რის თქმა სურდა.

– თუ არ მოსწონდათ რუსეთი, რა რჯიდათ, ხელი რატომ მოუწერეს იმ ქალაქს! (გეორგიევსკის ტრაქტატი იგულისხმა, ალბათ) – თქვა გაგულსებულმა მგზავრმა და, ახლა უკვე ისე შემომხედა, ამ არგუმენტზე რას იტყვიო!

– თქვენი სახელი მითხარით, ბატონო ჩემო, – მივმართავ მოპაექრეს.

– გიორგი მქვია, გოგიათიც მომმართავენ.

– ბატონო გიორგი, (ზრდილობის ფარგლებს არ ვცდები) მაგალითისთვის, ავიღოთ დედ-მამით ობოლი ბავშვი, რომელსაც სახლ-კარიც აქვს და სარჩო-საბადებელიც, ოღონდ, ჯერ-ჯერობით თავის გატანა არ შეუძლია, საჭიროებს მეურვეს, მზრუნველ ხელს. თუ ეს მეურვე პატიოსანი, ღვთისნიერი კაცი აღმოჩნდება, რა თქმა უნდა, უპატრონებს ობოლსაც და მის საარსებო საშუალებებსაც. გავა დრო და ღვთისნიერი მეურვე უსათუოდ ეტყვის ობოლს:

– აი, შენი სახლ-კარი და მეურნეობა. დროა, მოუარო და საკუთარ კერაზე გააგრძელო ცხოვრება. ისე კი არა, ობლის სახლ-კარი, ქონება მიისაკუთროს, განუელი ამაგის მოტივაციით და, თვითონ ობოლი მოსამსახურედ გაიხადოს!

– ჩვენი ავტობუსი მოვიდა, გოგია! – ახარა ვიღაცამ ბატონ გიორგის და ორივემ ავტობუსს მიაშურა.

გული დამწყდა... მინდოდა, გამეგო, თუ როგორ მიიღებდა მოპაექრე ჩემს შედარებას, რა პასუხს გამცემდა.

გული იმაზეც დამწყდა, რომ ღიად ვერ ვუთხარი ბატონ გიორგის, თუ რატომ არ მივტირი სსრ კავშირის დაშლას და ვედავები იმისთვის, რომ ამ კავშირმა, რამდენიმე ათწლეულით, მსოფლიო რუკიდან გააქრო უძველესი კულტურისა და ცივილიზაციის მქონე ჩემი ქვეყანა და, რაც ყველაზე ცუდია, ახლაც ცდილობს მის შთანთქმას!.. საინტერესოა, რა არგუმენტს მოიტანდა იგი ამის უგულებელსაყოფად.

ყველაზე მეტად, მაინც, ის მაინტერესებს, თავად ჩვენ – ქართველებს რა გვემართება! ასე უსაშველო რა გვჭირს, რატომ არ ვცდილობთ, გავუგოთ ერთმანეთს! როდემდე უნდა მივუნაკადულოთ წყალი სხვის წისქვილს?!

და, რომ რუსეთი დამპყრობელია ბუნებით და არც მშვიდობისმყოფელობა შედის მის ინტერესებში, – ეს ხომ არახალია, ძველია!..



ა გ ე ი ს ც ო ს ს ე ე ღ ა

ფერფლნაყრილი იმედი

ოცი წელი ომში იცხოვრა სამაჩაბლომ!

ოცი წელი პატარძლები ღამის პერანგით არ ჩანოლილან სანოლში!

ოცი წელი ომში იბადებოდა და იზრდებოდა იქაური ქართველი!

ოცი წელი სამაჩაბლოს მინა კოცნა იქაურმა კაცმა, ქართული ვენახი გააშენა და იქაური ყურძნის ნაყოფით აავსო ქვევრები... ოფლით, სისხლითა და ცრემლით მორწყული ვაზის წვენი იყო ღვინო, რომლითაც სამაჩაბლოელი კაცი საკუთარ მინასა და ქვეყანას ლოცავდა!

ოცი წელი ნამუსიანად ეხურა ქუდი და მანდილი იქაურ ქალსა და კაცს! თურმე, ეს იყო სამოთხე! – ჩვენს მინაზე ვცხოვრობდით, ჩვენს სახლებში გვეძინა, ჩვენი ცა გვეხურა ქუდად, ჩვენს მინას ვხნავდით და ვთესავდით... მერე რა, ხანდახან კი არა, ძალიან ხშირად, ავტომატის ჯერი თუ გადანინკლავდა ცას! ესენიც, საპასუხოდ, თავიანთი ტყვიით „გადაკოცნიდნენ“ მტრის ტყვიას და სამარისებური სიჩუმის შემდეგ, სროლის შეწყვეტას რომ მოჰყვებოდა ხოლმე, ერთმანეთს შეჰკლიმებდნენ, ოფლით დაცვარულ შუბლზე მძიმედ გადაისვამდნენ შრომითა და ავტომატის სიმძიმით დაკოჭრილ ხელს, სარდაფიდან „ბებერ“ საღვინეს გამოიტანდნენ და, ვინ იცის მერამდენედ, დალევდნენ გადარჩენის, სიყვარულის, სიკეთის, ფუძის ანგელოზისა და ქვეყნის გამჩენის სადღეგრძელოს...

მდინარე?... იქ რომ მდინარე იყო! მზე?... იქ რომ მზე ანათებდა! მინა?... იმ მინას სურნელი ჰქონდა!..

მერე?... აგვისტოს გაცეცხლებული ცა გავარვარებული ჩაფხუტივით ჩამოგვემხო თავზე!

მსოფლიო შეადრუნა უეკიპაჟოდ დარჩენილმა ხომალდის სიცარიელემ!.. შავი ჭირივით გამოაყარა სამაჩაბლოს სიცოცხლეჩამკვდარ სხეულს კუპრადუღებულმა ნასახლარებმა... აგვისტოს თაკარა მზემ ვენახსაც გაუშრო სისხლი, მინასაც და კაცსაც! უტყეოდ, უყანოდ დარჩენილი ფრინველები საბრალოდ წიოდნენ – ეგონათ, დაბრმავდნენ, რადგან არასოდეს ენახათ ასეთი დაუსრულებელი უკუნი! ცა ირეკლავდა კუპრისფერს და ისედაც საშინელი სინამდვილე, გაორმაგებული ტკივილით შებლაოდა კავკასიონს – ქართველთა უბედურების უტყვე მონმეს... ჭალარა თავები დამძიმებოდა დათოვლილ მწვერვალებს... თვალს ვერ უსწორებდნენ მზეს, რადგან მათ გულში გამოიარა ენითუთქმელმა, გაუგონარმა შურისძიებამ და რისხვამ! დაზარებიათ უბედურებს ჩამოზვავება – ვერ შეუჩერებიათ რკინის რუხი მდინარე... ახლა კი, ყინულის ცრემლით ილტობდნენ ცეცხლით ამომწვარ გულ-მკერდს!

შიშით ძრწოდნენ კუპრით თვალდავსებული ადამიანები... მარადიული სიბნელე სიკვდილის ცელით თიბავდა სიკეთეს, სიხარულს, სიყვარულს! ლითონის ჩიტებით ჩამოვერცხილი ციდან ფოლადის ცხელი კვერცხი აწვიმდა მინას და ყოველ ნაბიჯზე იჩეკებოდნენ სიკვდილის წინილები! უსახელო, უსისხლო კაცები გამადიდებელი სათვალთ დასცქეროდნენ ციდან დედამიწის ერთ პანანინა ნალკოტს და შავი საშლელით შლიდნენ ყველაფერს, რაც მათ თვალსაწიერში სითბოსა და სიყვარულს ასხივებდა, – დღის სინათლეს მიერეკებოდნენ სამაჩაბლოდან!

ვერა... ვერ მოასწრეს სამოთხის შვილებმა ნოეს კიდობნის შეკვრა! – ხარიც დარჩათ და ფურიც! დედაცა და მამაც! დაცა და ძმაც! ბაბოცა და პაპაც! დამარხულიცა და დასამარხიც! სისხლით ფეხშელებილი შავი მტრედებით დაიფარა ცა... მშიერი ყვავ-ყორნების ლაშქარმა დახვრიბა ლიახვი...

მინაზე დამხობილი ცა სისხლის ცრემლებით ალბობდა მზის გულზე დაყრილი დაჭრილების სიკვდილის ნატვრით და წყურვილით დაშაშრულ ბაგეებს:

„ნუ დამტოვებთ, წამიყვანეთ...“ „მომკალით, ამათ ხელში ნუ ჩამაგდებთ...“ საქონლის ბლავილი, ძაღლების ყეფა, მინის ტირილი, აბოლებული სახლები, ამტვერებული და დანაცრული გზები, ატირებული მდინარეები და მთები... გაუგონარი განუკითხაობით აბორგებული საფლავთა გუგუნი შემზარავ ექოდ მიჰყვებოდა არსაით გადახვენილთა ყურთასმენას!..

რა დაგვაგინებებს ამ დღე-საწყევარს!..

უკან დასაბრუნებელი გზა, საუბედუროდ, დიდი ხნით ჩაიქცა! ხიდი-დაინგრა! სახლი-დაინვა! იმედი? – ფერფლნაყრილ იმედს, ჯერჯერობით, თავს მაღლა არ აწევინებს კუპრისფრად დაღამებული დღე-საწყევარი!

შენი შვილები, ლოდებად ქცეული მოთმინებით, შენთან დაბრუნების დღე-სასწაულს ელოდებიან... ელოდებიან!..

ციცინო ბაბუციძე

უსამართლო განაჩენი

ვინ გააცოცხლებს დასეტყვილ ყვავილს, ცას ვინ ააკრავს მონყვეტილ ვარსკვლავს, ვინ დააბრუნებს ბედის საძებრად გულგადაკვეთილ ქალსა თუ ვაჟვაცს?! ვინ დაიშანთავს მკერდს რწმენის გამო, ვინ გაიმეტებს შვილს მამულისად?! კითხვას პასუხი გაეცა მაშინ, მტერი საზღვართან რომ გაგულსდა. სამაჩაბლოდან მოდენილ ქარებს მოაქვთ ტკივილი ნასახლარების... და სურვილები ტკივილად რჩება – აქედან იქით გადასახლების... ენგურის ხიდთან ტირის ყაყაჩო და კიდევ უფრო სისხლისფერია, შენს სამშობლოში დევნილის ბედი რა უსამართლო განაჩენია!..

ნუნუ სოზიაშვილი-ტაბატაძე

სევდათა დრო

ბევრს არაფერს გთხოვ, ცოტა მადროვე, სევდიან სიზმრებს მე ცხადში ვხედავ... ახალი დროის თანამედროვე, ტყუილს და მართალს უსიტყვოდ ვკენკავ... ზოგჯერ ვჩქარობდი, წლები გავიდა, ბევრი რამ დამრჩა შენთვის სათქმელი და ის ღრუბელიც შორით წავიდა, მხრებზე რომ ედო ჩემი საშველი... მეც ხომ შენსავით სევდას ვაცილებ, ნაფერი მზით და ცრემლით ნალტობი, ჩემს გულისკარზე ისევ ანთია შენი ცის თალის ლურჯი ტატნობი. შენც გერგო ხვედრი ლექსის მწერალთა – „მშვენიერს, ბედი, სხვა არსად არის“, თუმცა, დრო დადგა სულ სხვა ლელვათა, დაიხმო გული, დაისო თვალი... ქვეყანა ყრუა და დევნილ პოეტს შეაკრთობს ლანდი, უცხო იერით, ნათელზე მეტად წყვილიანი მეფობს, აქ დღეც და ღამეც დარჩა მშიერი... აღარაფერი აღარ მოხდება! – ეს ხმა შორიდან, გარკვევით გესმის, „პოეტი მაინც ერთი ლექსია,“ – გაგახსენდება და, გული კვნესის... ვერ გაიხარე... ალბათ, ასეა, რაც იყო, ისიც წარსულში დარჩა, ეს აწმყო შენთვის თეთრი ღამეა, სევდათა დრო და მთვარეთა მარხვა... არაფერს არ გთხოვ, ეულად ვრჩები, იმედის ფსკერზე ხილვებს ვაპურებ, სამაჩაბლოში ქართლის ცრემლია, როსმე, ეს ცრემლი გულზე მაპკურეთ!..

შოთა დარბუაშვილი

პოეზია
დებიუტი

ეთო ხელაძე

თენგიზ კალიჩენკო

* * *

თორმეტი თვეა წელიწადში,
იღებ ანათვალს,
თვლა მარტივია,
ეპარება განა რამე თვალს?
ამ საუკუნის სადარდელი –
უცხოს ჩუქნი მზეს,
სანაცვლოდ, მუჭში ჩაგიყრიან
გადათელილ ბზეს!
ძარღვგანყვეტილი,
უცხოს ჩუქნი ამ მიწას, ამ ცას,
გაყიდულ სინდისს,
ამით, არა აკლდება არც რა...
აღარ ინთება, გაცრეცილა
სულში დაისი,
კითხვის ნიშნები ახმაურდნენ:
„კარგი რა ისმის?!“
მარტია, გინდა, გადაღებო
ფერად მაისად,
„ესეც გაივლის“...
და მაისი მოვა გაისად.

დრო

დროში განელილა გზები,
უჩინმაჩინივით ხდები.
მთები აზიდულა მხრებით,
ამბის მოლოდინით თვრები.
ოჰ, ეს უტიფარი წვიმა! –
თითქოს ცა ჩამოაქვს ციდან,
სულში გამოფენილ ლექსებს
წუხელ სიზმარივით შლიდა.
ვილაც შავ-თეთრ ნიღბებს იცვლის
და შენს ნაბიჯებსაც ითვლის,
დრო კი, უსაშველოდ მიჰქრის,
დროც კი, აღარ რჩება ფიქრის.

* * *

თვალე წლები და თვეები,
გათვალული ფერები,
ცისარტყელა არ გიკარებს,
როგორ მოეფერები...
გინდა, ზურგზე მოიკიდო
აღმართები, სერები,
ღობე ყორეს ედება და
შენ სევდას ვერ ერევი.

* * *

წარმოვიდგინე, გარდავიცვალე,
წვიმა მეგონა ცრემლი მშობელის,
წარმოდგენების სასაფლაოზე
დაქროდა ქარი – დაუნდობელი.
უმწეოდ თრთოდა ვაზების მწკრივი,
დრო ბედისწერის წესებს ქარგავდა...
და ქვითინებდა ჩემი მშობელი,
იანვარი კი, ძალას კარგავდა.
მხოლოდ უფალი ხედავს და ესმის
ობოლი გულის კუნჭულში ნადებს,
იქნებ დამშვიდდეს ჩემი მშობელი,
უფალი გულში სიცოცხლეს ბადებს.

* * *

გიშვებ უმანკოს
და არა ცოდვილს,
ვემდური საცდურს
და არა ცდომას,
ვუნყრები სევდას,
რომ დამაქვს მალვით,
ვეჩვევი კრძალვით
უმწეოდ კვდომას.

* * *

არ მეშინია
იმ ბოლო ღამის,
რომელსაც ქვეყნად
სულ ყველა ელის,
სიკვდილს თავადვე
დააფრთხობს ძალა
ჩემგან მოქნეულ,
აღესილ ცელის...

* * *

უმტვრევდა ქარი
ურწმუნოს სისხამს,
სურდა, რომ გულით
შეეცნო ღმერთი...
შენ ვერ შეიცან,
რა იყო წმინდა
და სინანული
სინანულს ერთვის.